

KRAJ

Terytorium definiowane w terminach geograficznych, kulturowych i gospodarczych, rzadziej politycznych, wyodrębniane z uwagi na jakieś cechy szczególne stanowiące o jego tożsamości; w kategoriach politycznych bywa utożsamiane z państwem.

W kategoriach geograficznych pojęcie odnosi się do określonego położenia geograficznego (np. Polska to kraj między Bugiem a Odrą, Bałtykiem a Tatrami), ukształtowania terenu, warunków klimatycznych. W kategoriach kulturowych termin „kraj” odnosi się do ludności zamieszkującej dane terytorium, która zagospodarowuje go we właściwy dla siebie sposób poprzez stosowany typ gospodarki, organizację przestrzeni, zabudowę, sposoby wykorzystywania środowiska naturalnego, kuchnię, wartości, prawa i zwyczaje, religię wraz z rytuałem i obrzędkiem, język, odrębność kulturową wyrażającą się w tradycji i folklorze, swoistość językową lub dialektalną. Termin pozostaje znaczeniowo bliski pojęciom: ziemia (np. polska ziemia, obca ziemia), ojczyzna (gdzie stosowane jest w odniesieniu do własnego kraju), ojcowizna (kraj jako dziedzictwo kulturalne i materialne), miejsce (rozumiane w kategoriach zamieszkiwania).

Wokół pojęcia „kraj” budowana jest często specyficzna ideologia znajdująca wyraz w postawach patriotycznych, poczuciu tożsamości z danym terytorium, kultywowaniu tradycji. Na tę ideologię wpływ ma m.in. mitologia oraz historia zamieszkującej dany kraj ludności (w tym pamięć oraz jej określona interpretacja).

[M.G.]

Literatura:

Anderson, Benedict. *Wspólnoty wyobrażone: rozważania o źródłach i rozprzestrzenianiu się nacjonalizmu*, tłum. S. Amsterdamski. Kraków: Znak, 1997.

Cresswell, Tim. *Place: a Short Introduction*. Malden-Oxford-Carlton: Blackwell Publishing, 2004.

Entrikin, J. Nicholas. *The Betweenness of Place: Towards a Geography of Modernity*. London: Macmillan, 1991.

Giddens, Anthony. *Runaway World: How Globalization is Reshaping Our Lives*. London: Profile, 1999.

Harvey, David. *Justice, Nature and the Geography of Difference*. Cambridge: Blackwell Publishers, 1996.

Livingstone, David N. *Science, Space and Hermeneutics, The Hettner Lectures 2001*. Heidelberg: University of Heidelberg, 2002.

Paasi Anassi. „Place and Region: Regional Worlds and Words”. *Progress in Human Geography* 26 (2002): 802-811.

Relph, Edward. *Place and Placelessness*. London: Pion Limited, 1976.